

POSTANOWIENIE

23 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa D.S.

przeciwko U. spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej D.S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 18 grudnia 2024 r., VI ACa 1076/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od D.S. na rzecz U. spółki akcyjnej w W. 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 2 lutego 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo D.S. przeciwko U. S.A. w W. o zapłatę 104 685,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 7 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty z tytułu nienależnie pobranej opłaty likwidacyjnej w związku z rozwiązaniem przez powoda umowy

ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, którą powód zawarł z poprzednikiem prawnym pozwanego A. S.A.

Wyrokiem z 18 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację powoda i orzekł o kosztach postępowania.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność wynikającą w szczególności z naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z § 36 OWU poprzez błędną ocenę istoty opłaty likwidacyjnej, a także art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 5 dyrektywy 93/13/EWG w zw. z art. 36 ust. 2 i 3 OWU przez przyjęcie, że w ustalonym stanie faktycznym postanowienia umowy w zakresie kształtującym opłatę likwidacyjną nie stanowią niedozwolonych klauzul umownych.

Skarżący podniósł także, że Sąd Apelacyjny naruszył art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej w zw. z art. 36 ust. 1 Dyrektywy 2002/83 przez uznanie, że sporne postanowienie miało charakter jednoznaczny i że nie doszło do naruszenia obowiązków informacyjnych przez pozwanego, a także naruszenie art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385³ pkt 4 k.c., przez nieuzasadnione pominięcie okoliczności, że wysokość opłaty likwidacyjnej przewidzianej w umowie była rażąco nieproporcjonalna względem rzeczywistych kosztów ponoszonych przez ubezpieczyciela.

W odpowiedzi pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do

zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) zachodzi wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu. W celu wykazania przesłanki oczywistej zasadności należy wykazać, że zachodzi niewątpliwa, widoczna bez konieczności głębszej analizy,

sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Tymczasem uzasadnienie wniosku stanowi w istocie polemikę z oceną prawną Sądu drugiej instancji oraz próbę weryfikacji prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W judykaturze wskazuje się, że za uznaniem za abuzywne zapisów ogólnych warunków umowy (OWU) regulujących sposób naliczenia opłaty likwidacyjnej w przypadku przedterminowego rozwiązania umowy przemawiają takie okoliczności jak wysokość opłaty likwidacyjnej w stosunku do kwoty zgromadzonej przez ubezpieczonego (np. ponad 50% wartości), sposób naliczania opłaty wprowadzający konsumenta w błąd (np. niejasny z uwagi na skomplikowany algorytm), powiązany z niezdefiniowanymi i niedającymi się zweryfikować kosztami (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 grudnia 2013 r., I CSK 149/13). W okolicznościach sprawy nie można uznać, że kwestionowane przez powoda postanowienia kształtowały jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego prawa jako konsumenta. Powód w wykonaniu zawartej umowy dokonał wpłaty całej składki jednorazowo w wysokości 3 000 000 zł. Z zapisów „Tabeli opłat i limitów” jednoznacznie wynikało, iż opłata likwidacyjna przy wysokości składki powyżej 250 000 zł wynosi 5% za pierwszy rok polisy oraz 2% za drugi rok polisy. Z kolei w § 36 OWU umowy wskazano precyzyjnie okoliczności, w których opłata likwidacyjna jest pobierana. Zapisy te są jednoznaczne i zrozumiałe. Opłata likwidacyjna zastrzeżona na poziomie 5% za pierwszy rok oraz 2% za drugi rok, nie może być uznana za nadmierną i wygórowaną. Pobrana przez pozwanego kwota w wysokości ponad 104 000 zł jest konsekwencją znacznych środków zgromadzonych na polisie. Pozwany wykazał racjonalne i dające się zaakceptować powiązanie kosztów i ryzyka ubezpieczyciela z wysokością opłaty likwidacyjnej. Stosowanie opłat likwidacyjnych w początkowym okresie trwania umowy ma na celu zabezpieczenie się ubezpieczyciela przed

wypowiedzeniem umowy przez ubezpieczającego, zanim poniesione koszty nie zostaną ubezpieczycielowi zwrócone.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w związku z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

A.G.

[a.ł.]